

पर्यावरण विभाग,
महाराष्ट्र शासन

<http://mahervis.nic.in>

महाराष्ट्र प्रदूषण
नियंत्रण मंडळ

<http://mpcb.gov.in>

प्लास्टीक पिशवी आणि थर्माकोल मुक्त महाराष्ट्र जनजागृती अभियान २०१८

एकच ध्यास ठेवूया, प्लास्टीक पिशवी हटवूया,
समृद्ध पर्यावरणाचे रक्षण करूया!

बंदी आहे

२०० मिलि पेक्षा कमी द्रव धारण क्षमता असलेल्या पिण्याच्या पाण्याच्या पीईटी व पीईटीई बाटल्या तसेच पिण्याच्या पाण्याची पिशवी.

बंदी नाही

२०० मिलि पेक्षा जास्त द्रव धारण क्षमता असलेल्या पीईटी व पीईटीई बाटल्या.

बंदी आहे

सर्व प्रकारच्या प्लास्टीक पिशव्या.
(हॅन्डल असलेल्या व नसलेल्या)

प्लास्टीक पिशवी

नॉन वोवन बॅग्ज (पॉलिप्रॉपीलीन)

शॉपिंग बॅग्ज

बंदी आहे

थर्माकोल (पॉलिस्टायरिन) व प्लास्टीक पासून बनविण्यात येणाऱ्या व एकदाच वापरल्या जाणाऱ्या डिस्पोजबल वस्तु, उदा. ताट, कप्स, प्लेट्स, ग्लास, काटे, वाटी, चमचे, भांडे इत्यादी.

बंदी आहे

हॉटेल्समध्ये अन्नपदार्थ पॅकेजींगसाठी वापरले जाणारे प्लास्टीकचे भांडे व वाटी तसेच स्ट्रॉ.

बंदी नाही

विशेष आर्थिक क्षेत्र, निर्यातीसाठी विविक्षित उद्योग इत्यादीमध्ये फक्त निर्यातीसाठी वापरले जाणारे प्लास्टिक आवरणाचे उत्पादन.

बंदी नाही

उत्पादनाच्या ठिकाणी, उत्पादनाच्या प्रक्रियेदरम्यान अनिवार्य वेष्टनसाठी वापरण्यात येणारे ५० मायक्रॉनपेक्षा जास्त जाडीचे व २० टक्के पुनर्चक्रीत प्लास्टिकपासून बनवलेले प्लास्टिक/थर्माकोलचे आवरण व त्यावर पुनःखरीदी किंमत व उत्पादकाचे नाव.

बंदी नाही

किरकोळ व घाऊक अन्नधान्य व किराणा माल
सिलबंद प्लास्टीक पॅकेजिंग/आवरण की जे ५० मायक्रॉनपेक्षा
जास्त जाड व दोन ग्रॅमपेक्षा जास्त वजनाचे
तसेच त्यावर पुनखरेदी किंमत व उत्पादाचे नाव.

बंदी आहे

कंपोस्टेबल प्लास्टीक पिशवी.

बंदी नाही

वन, फलोत्पादन, कृषी, घनकचरा या प्रयोजनासाठी
लागणारी कंपोस्टेबल प्लास्टीक पिशवी.

बंदी नाही

प्लास्टीकचा एक थर असलेला पुड्या किंवा खोका

बंदी नाही

दुधाच्या पॅकेजिंगसाठी वापरण्यात येणारी
५० मायक्रॉनपेक्षा जास्त जाडीची प्लास्टीक पिशवी
व त्यावर पुनखरेदी किंमत व उत्पादकाचे नाव.

बंदी नाही

पुनर्चक्रण होणारे मल्टीलेअर पॅकेजिंग.

चिप्स पॅकेट, शॅम्पू सॅशे, टूथपेस्ट, तेल पॅकेट, चॉकलेट पॅकेट इत्यादी

बंदी नाही

घरगुती वापराची प्लास्टीक उत्पादने

बंदी नाही

औषधांचे वेष्टन, वैद्यकीय उपकरणे आणि वैद्यकीय उत्पादनांसाठी वापरण्यात येणारे प्लास्टिक.

बंदी आहे

प्लास्टिक व धर्माकोलचा वापर सजावटीसाठी बंदी असेल.

बंदी नाही

मत्स्य व्यवसायात मासे टिकवून ठेवण्यासाठी वापरले जाणारे धर्माकोल बॉक्स

बंदी नाही

पुनर्चक्रण होणारी

शैक्षणिक व कार्यालयीन उपयोगाची प्लास्टिक स्टेशनरी उत्पादने

बंदी नाही

अन्य प्लास्टिक उत्पादने

प्लास्टीक व थर्माकोल बंदी अंतर्गत गुन्हा केल्यास दंड :

पहिला गुन्हा रु. ५००० दंड

दुसरा गुन्हा रु. १०००० दंड

तिसरा गुन्हा रु. २५००० दंड + ३ महिने कारावास

विशेष सूचना :

सदर पत्रकातील सचित्र माहिती ही उदाहरणवजा असून
संपूर्ण माहितीकरिता पर्यावरण विभाग व महाराष्ट्र शासन
यांनी प्लास्टीक व थर्माकोल बंदीबाबत

दि. २३ मार्च २०१८, दि. ११ एप्रिल २०१८ व दि. २ जुलै २०१८ या दिवशी
प्रसिद्ध केलेली अधिसूचना <http://mahervis.nic.in>,

<http://mpcb.gov.in> व

<https://dgps.maharashtra.gov.in> वर उपलब्ध आहे.

